

Makine Kırılması Sigortası Genel Şartları

Yürürlük Tarihi: 25 Şubat 1967

Son Düzenleme Tarihi: 1 Temmuz 2006

Teminatının Kapsamı

Madde 1- Sigortacı, bu poliçe ile bu poliçenin ayrılmaz cüzünü teşkil eden ekli envanter cetvelinde sayıları, imalat yılları; nitelikleri ve değerleri yazılı makine ve tesisleri deneme devresinden sonra normal çalışır halde iken veya aynı iş yerinde temizleme, revizyon veya değiştirme esnasında veya dururken ani ve beklenmedik her türlü sebepten ve ezcümle:

a) İşletme kazalarından,

b) Modelin, imalatın, montajın, malzemenin, kalıbın, dökümün ve işçiliğin kusurlu olmasından,

c) Yağlama kusurlarından,

d) Elektrik enerjisinin doğrudan doğruya tesiri neticesi kısa devre, şerare, voltaj yükselmesi ile izolasyon hatası ve atmosferik elektrikiyetin dolaylı etkilerinden,

e) Tıkanma, yabancı maddelerin girmesinden,

f) Santrifüj kuvvetinden husule gelen parçalanmalardan,

g) Buhar kazanlarında ve buhar kaplarında su noksanlığından,

h) Su çekiçlemesi, ani olarak aşırı ısınma veya soğumadan,

i) Kapalı kaplardaki alçak basınç dolayısıyla husule gelen ezilme, yırtılma, buruşma vs. deformasyonlardan,

j) Fırtına ve kasırgadan, dondan veya çözülen buz parçalarının yürümesinden,

k) İşletme personelinin veya üçüncü şahısların ihmali, kusuru, hatası, dikkatsizliği veya sabotajından,

l) İstisna edilmeyen diğer hallerden, husule gelen maddi ziya ve hasarların gerektirdiği tamirat ve ikame masraflarını temin eder.

Matkap, makas, bıçak, testere, çelik veya madeni kalemler veya kesici alet ve edevat, matris ve kalıplar, haddehanelerdeki sıcak hadde valsleri, şablon, modeller, resim ruloları, öğütücü, kırıcı, karıştırıcılar, elek ve kalburlar, halat, zincir, transport bantları ve kayışları gibi değiştirilebilir parçalar ile belirli sürelerde değiştirilmesi veya yenilenmesi mutad olan kömür fırçası ve lamba gibi parçalar (elektriki izolasyon maddeleri ile izolasyon yağları dışında) temin edilemez.

Aksine Sözleşme Yoksa, Teminat Dışında Kalan Haller

Madde 2- Aksine sözleşme yoksa aşağıdaki haller sigorta teminatı dışındadır:

- a) Fiziki infilaklardan meydana gelen ziya ve hasarlar, fiziki infilakdan maksat, basınçlı kaplarda buhar, gaz veya sıvı halindeki gazın genişlemesi yüzünden ani olarak meydana gelen kuvvet tezahürü olup, buhar, gaz veya sıvı halindeki gazın kabın cidarını parçalayarak dışarıya çıkması ve böylelikle kabın iç basıncı ile dış basıncı arasında ani olarak bir denge kurulmasıdır,
- b) Makine veya tesisin temel ve kaidelerinde teminat kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziya ve hasarlar,
- c) Teminatın kapsamına giren sebeplerden ötürü meydana gelen ziya ve hasarların gerektirdiği; uçak dışında kalan seri vasıtalarla yapılan nakliye masrafları, fazla mesai ve tatil günleri ücret ve zamları,
- d) Grev, lokavt, kargaşalık ve halk hareketlerinin ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati hareketlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar,
- e) 3 üncü maddenin (I) bendinde belirtilen zararlar hariç olmak üzere, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj ile bunları önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucunda meydana gelen zararlar.
- f) Sigorta sözleşmesiyle teminat altına alınan rizikoların gerçekleşmesi sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak meydana gelen her türlü çevre kirliliği sebebiyle oluşabilecek bütün zararlar.

Teminat Dışında Kalan Haller

Madde 3- Aşağıdaki haller sigorta teminatının dışındadır:

- a) Harp, her türlü harp olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (harb ilan edilmiş olsun olmasın), iç harp, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar.
- b) Herhangi bir nükleer yakıttan veya nükleer yakıtın yanması sonucu nükleer artıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden husule gelen iyonlayıcı radyasyonların veya radyoaktivite buluşmalarının ve bunların gerektirdiği askeri ve inzibati tedbirlerin sebep olduğu bütün ziya ve hasarlar (bu bentte geçen yanma deyimi kendi kendini idame ettiren herhangi bir nükleer ayrışım "fission" olayını da kapsayacaktır).
- c) Kamu otoritesi tarafından sigortalı kıymet üzerinde yapılacak tasarruflar sebebiyle meydana gelen bütün ziya ve hasarlar,
- d) Yangın veya yangın vukuu dolayısıyla yapılan söndürme, yıkma ve kurtarma ameliyelerinin ve yıldırımın doğrudan doğruya tesirlerinden,
- e) Hangi sebepten husule gelirse gelsin her türlü kar kaybı ve mali mes'uliyetlerden,
- f) Hırsızlık veya hırsızlığa teşebbüsten,
- g) Toprak çökmesi veya kayması, çığ, volkan indifaları, deprem, sel ve su basması gibi tabii afetlerden,
- h) Makinelerin normal işlemesinden ve mutad kullanılmasından doğan aşınma ve yıpranmalardan veya çürüme, paslanma veya oksidasyondan, buhar kazanlarında kireçlenme ve çamurlanmadan işletmede doğrudan doğruya meydana gelen etkilerden, atmosferik vesair şartların sebebiyet verdiği tedrici bozulmalardan,

i) Kimyevi madde ve gazların ani oksidasyonu veya müşterek reaksiyonları neticesi vukua gelen infilaklarından, atmosferik elektrikiyet sebebiyle patlamaya mütemayil tozların infilakından,

j) Sigortalı iken hasarlanan ve bu hasar giderilmeden makinenin kullanılması neticesinden,

k) Sigortalının veya onun yerine kaim olan sorumlu kişinin kasdından ve ayrıca sözleşme varsa ağır kusurundan mütevellit maddi ziya ve hasarlar.

l) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda belirtilen terör eylemleri ve bu eylemlerden doğan sabotaj sonucunda oluşan veya bu eylemleri önlemek ve etkilerini azaltmak amacıyla yetkili organlar tarafından yapılan müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik ve/veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler nedeniyle oluşacak bütün zararlar.

Sigorta Bedeli ve Ayarlanması

Madde 4- Bu poliçe ile bu poliçenin ayrılmaz cüz'ünü teşkil eden ekli envanter cetvelinde vasıfları belirtilen makine ve tesisatın sigorta bedelleri, bu makine ve tesisatın (var ise nakliye, montaj, gümrük, resim, vergi, harç ve masrafları dahil) yeni ikame bedellerine eşit olacaktır. Hasar anında herhangi bir makinenin bu şekilde hesaplanacak yeni ikame bedeli sigorta bedelinden fazla bulunacak olursa, hasarın bu farka tekabül eden nisbettaki kısmını sigortalı deruhte edecektir.

Sigortalı makine ve tesislerin sigorta bedellerinin yeniye göre (ikame) kıymetlerinden fazla veya eksik olduğu hasardan önce tesbit edilecek olursa, ittıla tarihinden itibaren bir ayarlamaya yapılır ve fazla veya eksik ödenmiş prim farkları iade veya tahsil edilir.

Sigortanın Başlangıcı ve Sonu

Madde 5- Sigorta, poliçede başlama ve sona erme tarihleri olarak, yazılan günlerde, aksi kararlaştırılmadıkça Türkiye saati ile öğleyin saat 12.00'de başlar ve öğleyin saat 12.00'de sona erer.

Sigorta Ettirenin Beyan Yükümlülüğü

Madde 6- Sigortacı bu sigortayı sigorta ettirenin rizikonun hakiki durumunu bildirmek üzere teklifname, poliçe ve eklerinde yazılı beyanına dayanarak kabul etmiştir.

Sigorta ettirenin beyanı hakikate aykırı veya eksik ise, sigortacının sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektirecek hallerde:

a) Sigorta ettirenin kasdı varsa, sigortacı durumu öğrendiği tarihten itibaren 1 ay içinde sözleşmeden cayabilir ve riziko gerçekleşmiş ise tazminatı ödemez Cayma halinde sigortacı prime hak kazanır.

b) Sigorta ettirenin kasdı yoksa, sigortacı durumu öğrendiği tarihten itibaren 1 ay içinde sözleşmeyi fesheder veya prim farkını almak suretiyle akdi yürürlükte tutar.

Sigorta ettiren talep edilen prim farkını kabul etmediğini 15 gün içinde bildirdiği takdirde akit feshedilmiş olur.

Sigortacı tarafından yapılan fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 15 gün

sonra öğleyin saat 12.00'de, sigorta ettiren tarafından yapılan fesih ihbarı ise postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder.

Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, sözleşmenin sigortacı tarafından feshi halinde gün esas, sigorta ettiren tarafından feshi halinde ise kısa müddet esas üzerinden hesap edilir ve fazlası geri verilir.

c) Süresinde kullanılmayan cayma, fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

d) Sigorta ettirenin kasdı bulunmadığı takdirde riziko:

1- Sigortacı durumu öğrenmeden önce veya,

2- Sigortacının fesih ihbarında bulunabileceği süre içinde veyahut,

3- Bu ihbarın hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde gerçekleşirse, sigortacı tahakkuk ettirilen prim ile tahakkuk ettirilmesi gereken prim arasındaki nisbet dairesinde tazminattan indirim yapar.

Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları

Madde 7- Akdin yapılmasından sonra sigortalı malın teklifname, poliçe ve eklerinde beyan olunan yeri veya hali sigortacının muvafakati olmadan değiştirildiği takdirde sigorta ettiren, bu değişikliği:

a) Kendisi tarafından veya açık veya zımni rızası ile bir başkası tarafından yapılmış ise derhal,

b) Açık veya zımni rızası olmadan başka bir şahıs tarafından yapılmış ise durumu öğrenir öğrenmez,

ve her iki halde de en geç 8 gün içinde sigortacıya ihbarla yükümlüdür.

Sigortacı, değişikliği öğrendiği tarihten itibaren, bu değişiklik sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektiriyorsa 8 gün içinde:

1- Sözleşmeyi fesheder veya,

2- Prim farkını talep etmek suretiyle akdi yürürlükte tutar.

Sigorta ettiren, talep dilen prim farkını 8 gün içinde ödemediği takdirde sözleşme feshedilmiş olur.

Sigortacı tarafından yapılan fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 8 gün sonra öğleyin saat 12.00'de, sigorta ettiren tarafından yapılan fesih ihbarı ise postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder.

Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, sözleşmenin sigortacı tarafından feshi halinde gün esas, sigorta ettiren tarafından feshi halinde ise kısa müddet esas üzerinden hesap edilir ve fazlası geri verilir.

Süresinde kullanılmayan fesih veya prim farkını talep etme hakkı düşer.

Sigortalı malın teklifname, poliçe ve eklerinde beyan olunan yerinin veya halinin değiştiğini öğrenen sigortacı, sigorta primini tahsil etmek gibi sigorta sözleşmesinin aynen devamına razı olduğunu gösteren bir harekette bulunursa fesih veya prim farkını talep etme hakkı

düŖer.

Sigortalı malın yer ve halinde rizikoyu ađırlaŖtırıcı deđiŖiklikleri, sigorta ettiren ihbar süresi içersinde kasden bildirmemiŖse ihbar süresinden sonra gerekleŖen hasarlara ait tazminat hakkı düŖer; ihbar yükümlülüğüne riayetsizlik kasıtlı değilse alınan primle alınması gereken prim arasındaki orantıya göre tazminattan indirim yapılır. DeđiŖikliđin rizikoyu hafifletici mahiyette olduğu ve daha az prim tatbikini gerektirdiği anlaŖılır ise, bu deđiŖikliđin yapıldığı tarihten sözleşmenin sona ermesine kadar geçecek süre için gün esasına göre bulunacak prim farkı sigorta ettirene geri verilir. Bu madde hükümleri sigortalıya da aynen uygulanır.

Mülkiyet DeđiŖmesi

Madde 8- Sigortalı malın mülkiyetinde bir deđiŖiklik olduğu takdirde, sigortanın hükmü devam eder ve sigortalının poliçeden doğan hak ve borçları yeni hak sahiplerine intikal eder. Bu takdirde sigorta ettiren ve sigortanın mevcudiyetini öğrenen yeni hak sahibi, devir keyfiyetini 15 gün içinde sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Bu yükümlülük yerine getirilmez ise sigortacı sorumluluktan kurtulur.

Sigortacı deđiŖikliđi; yeni hak sahibi de sigortanın mevcudiyetini öğrendiği tarihten itibaren 8 gün içinde sigortayı feshedebilir.

Süresinde kullanılmayan fesih hakkı düŖer. Poliçenin sigortacı tarafından feshi halinde, fesih ihbarı postaya veya notere, verildiği tarihten itibaren 8 gün sonra öğleyin saat 12.00'de yeni hak sahibi tarafından feshi halinde ise fesih ihbarı postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder.

Feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, sözleşmenin sigortacı tarafından feshi halinde gün esas, yeni hak sahibi tarafından feshi halinde ise kısa müddet esas üzerinden hesap edilir ve fazlası yeni hak sahibine geri verilir.

Sigortalı malın malikinin deđiŖmesi anında mevcut prim borçlarından sigorta ettiren, fesih hakkını kullanmayan yeni hak sahibi ile birlikte sorumludur.

Sigorta ettirenin ölümü halinde, bu sigortadan doğan bütün hak ve borçlar olduğu gibi yeni hak sahiplerine intikal eder.

Sigorta Priminin Ödenmesi, Sigortacının Sorumluluğunun BaŖlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü

Madde 9-Sigorta priminin tamamının, primin taksitle ödenmesi kararlaŖtırılmıŖsa peŖinatın (ilk taksit) akit yapılır yapılmaz ve en geç poliçenin teslimi karŖılıđında ödenmesi gerekir. Aksi kararlaŖtırılmadıđıa, prim veya peŖinat ödenmediği takdirde poliçe teslim edilmiŖ olsa dahi sigortacının sorumluluğu baŖlamaz ve bu husus poliçenin ön yüzüne yazılır. Sigorta ettiren kimse, sigorta primini veya primin taksitle ödenmesi kararlaŖtırıldıđı takdirde peŖinatını, sigorta poliçesinin teslim edildiği günün bitimine kadar ödemediği takdirde temerrüde düŖer ve prim borcunu temerrüde düŖtüđü tarihi takip eden 30 gün içinde dahi ödemediği takdirde sigorta sözleşmesi hiç bir ihtaraya gerek olmaksızın feshedilmiŖ olur. Prim ödenmemiŖ olmasına rağmen poliçenin teslimi ile sigortacının mesuliyetinin baŖlayacađının kararlaŖtırıldıđı hallerde, bu bir aylık sürenin ilk 15 gününde sigortacının sorumluluğu devam eder.

Primin taksitle ödenmesi kararlaŖtırıldıđı takdirde, taksitlerin kesin ödeme zamanı, miktarı ve vadesinde ödenmemesinin sonuçları poliçe üzerine yazılır veya poliçe ile birlikte yazılı olarak

sigorta ettirene bildirilir. Sigorta ettiren kimse, kesin vadeleri poliçe üzerinde belirtilen ya da yazılı olarak kendisine bildirilmiş olan prim taksitlerinin herhangi birini vade günü bitimine kadar ödemediği takdirde temerrüde düşer. Sigorta ettiren, prim borcunu temerrüde düştüğü tarihi takip eden 15 gün içinde ödemediği takdirde sigorta teminatı durur. Rizikonun gerçekleşmemesi kaydıyla, teminatın durduğu süre içinde prim borcunun ödenmesi halinde teminat durduğu yerden devam eder. Sigorta teminatının durduğu tarihten itibaren 15 gün içerisinde prim borcunun ödenmemesi halinde, sigorta sözleşmesi hiç bir ihtara gerek olmaksızın feshedilmiş olur.

Poliçenin ön yüzüne yazılması kaydıyla, rizikonun gerçekleşmesiyle henüz vadesi gelmemiş prim taksitlerinin sigortacının ödemekle yükümlü olduğu tazminat miktarını aşmayan kısmı, muaccel hale gelir .

Bu madde uyarınca sigorta sözleşmesinin feshedilmiş sayıldığı hallerde, sigortacının sorumluluğunun devam ettiği süreye tekabül eden prim gün esasından hesap edilerek fazlası sigorta ettirene iade edilir.

Sigortalının Poliçenin Yürürlüğü Esnasındaki Yükümlülükleri

Madde 10- Sigortalı, sigorta konusu makine ve tesislerin emniyeti ve korunması için, sigortalı değilmiş gibi, gerekli ihtimamı göstermekle yükümlüdür.

Sigortalı, sigorta konusu makine ve tesisleri normal bakımlı ve işler halde bulundurmak için gerekli makul tedbirleri almaya, kabul olunan teknik ölçülerden aşırı yüklemeleri önlemeye, idari mercilerin mer'i nizam ve talimatlarına ve bilhassa bunlardan makine ve tesislerin çalıştırılmasına ve kontrolüne taalluk edenlere tamamiyle riayet etmeye mecburdur.

Sigortacı yetkili memurları vasıtasıyla gerektiğinde sigorta konusu makine ve tesisleri teftiş ve kontrole yetkili olup, sigortalı da bu kontrollara müsaade ve yardım etmekle yükümlüdür.

Hasar Vukuunda Sigortalının Yükümlülükleri

Madde 11- Sigortalı, hasar vukuunda aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

- a) Hasarın vukuunu öğrendiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde sigortacıya ihbar etmek,
- b) Sigortalı değilmişcesine gerekli kurtarma ve korunma tedbirlerini almak ve bu maksatla sigortacı tarafından verilen talimata elinden geldiği kadar uymak,
- c) Hasarın sebebi ile hangi hal ve şartlar altında vukua geldiğini tayine, ziya ve hasar miktarıyla delilleri tesbite yararlı ve sigortalı için sağlanması mümkün gerekli bilgi ve belgeleri (aslı veya kendisi tarafından tasdikli sureti veyahut fotokopisi) sigortacının talebi üzerine, gecikmeksizin vermek ve rücu hakkının kullanılmasına yararlı sigortalı için sağlanması mümkün gerekli bilgi ve belgeleri temin ve muhafaza etmek: (Şu kadar ki ihbarı yapılmış cüz'i hasarların tamiriyle işletmenin faaliyetini idame noktasından zaruri ve esaslı tamirleri ayrıca tamir ihbarı yapılmak kaydıyla bundan müstesnadır. Ancak hasarın ihbarından itibaren 7 gün için sigortacı tetkikini yaptırmamışsa sigortalı her türlü tamirata yaptırmakta serbesttir),
- d) Ziya ve hasarın tahmini miktarını belirtir bir tazminat beyannamesini makul ve muhik bir süre içinde sigortacıya vermek,
- e) Zaruri haller dışında hasar konusu yer veya mallarda bir değişiklik yapmamak,
- f) Tazminat yükümlülüğü ve miktarı ile rücu haklarının tespiti için sigortacının yetkili kıldığı

temsilcilerinin sigortalı yer veya mallarda ve bunlarla ilgili belgeler üzerinde yapacakları araştırma ve incelemelere müsaade etmek,

g) Sigorta konusu ile ilgili başkaca sigorta sözleşmeleri varsa bunları sigortacıya bildirmek.

Tazminat Hakkının Eksilmesi veya Düşmesi

Madde 12 -a) Sigortalı, hasar vukuundaki yükümlülüklerini yerine getirmez ve bunun sonucu ziya ve hasar miktarından bir artış olursa sigortacının ödeyeceği tazminattan bu suretle artan kısım indirilir.

b) Sigortalı, rizikonun tahakkukuna kasden sebebiyet verir veya ziya ve hasar miktarını kasden artırıcı fiillerde bulunursa, bu poliçeden doğan hakları düşer.

Hasarın Tespiti

Madde 13- Bu poliçe ile sigortalı kıymetlerde meydana gelen ziya ve hasarın miktarı taraflarca uyuşularak tesbit edilir. Taraflar uyuşamadıkları takdirde, ziya ve hasarın miktarı mütehassis mühendisler veya teknisyenler arasından seçilecek hakem-bilirkişi diye adlandırılan bilirkişiler tarafından, aşağıdaki hükümlere tabi olmak üzere tesbit edilir:

a) İki taraf tek hakem-bilirkişi seçirinde anlaşamadıkları takdirde, taraflardan her biri kendi hakem-bilirkişisini tayin eder ve bu hususu noter eliyle diğer tarafa bildirir. Taraf hakem-bilirkişileri tayinlerinden itibaren 7 gün içerisinde ve incelemeye geçmeden evvel bir üçüncü tarafsız hakem-bilirkişi seçerler ve bunu bir tutanakla tesbit ederler. Üçüncü hakem-bilirkişi ancak taraf hakem-bilirkişilerinin anlaşamadıkları hususlarda, anlaşamadıkları hadler dahilinde kalmak ve buna münhasır olmak kaydıyla karar vermeye yetkilidir.

Üçüncü hakem-bilirkişi kararını müstakil bir rapor halinde verebileceği gibi, diğer hakem-bilirkişilerle bir rapor halinde de verebilir. Hakem-bilirkişi raporları taraflara aynı zamanda tebliğ edilir.

Hakem-bilirkişi raporlarının beher ünite için tesbit edilecek ziya ve hasar miktarlarından başka -hasarın belli veya muhtemel sebebinin- hasarlı kıymetlerin hasardan bir gün önceki gerçek değeri ile yenileme değerini, tamir veya başka hususlar için faydalanılabilecek enkazın ağırlığını ve değerini de ihtiva etmesi gereklidir.

b) Taraflardan herhangi biri diğer tarafça yapılan tebliğden itibaren 15 gün içerisinde hakem-bilirkişisini tayin etmez yahut taraf hakem-bilirkişiler üçüncü hakem-bilirkişisinin seçimi hususunda 7 gün içerisinde anlaşamazlar ise, taraf hakem-bilirkişi veya üçüncü hakem-bilirkişi taraflardan birinin talebi üzerine hasar mahallindeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkeme başkanı tarafından tarafsız ve mütehassis şahıslar arasından seçilir.

c) Her iki taraf üçüncü hakem-bilirkişisinin (bu şahıs ister taraf hakem-bilirkişilerince, ister yetkili mahkeme başkanı tarafından seçilecek olsun) sigortacının veya sigortalının ikamet ettiği veya hasarın meydana geldiği mahal dışından seçilmesini isteme hakkını haizdirler ve bu isteğin yerine getirilmesi gereklidir.

d) Hakem-bilirkişiler ölür, vazifeden çekilir veya reddedilir ise ayrılan hakem-bilirkişi yerine yenisi aynı usule göre seçilir ve tesbit muamelesine kaldığı yerden devam edilir. Sigortalının ölümü, tayin edilmiş bulunan hakem-bilirkişinin vazifesini sona erdirmez.

İhtisas yokluğu sebebiyle hakem-bilirkişilere yapılacak itiraz, bu şahısların öğrendiği tarihten

itibaren 7 gün içerisinde yapılmadığı takdirde itiraz hakkı düşer.

e) Hakem-bilirkişiler incelemelerinde tamamen serbesttirler. H.U.M.K.'nun ve diğer mevzuat hükümleri ile de bağlı değildirler.

f) Ziya ve hasar miktarının tesbiti zımında hakem-bilirkişiler gerekli görecekları deliller ile hasar zamanında mevcut sigortalı malın ve değerinin tesbitine yarayacak kayıt ve belgeleri isteyebilir ve hasar mahallinde incelemede bulunabilirler.

g) Hakem-bilirkişi veya kişileri, yahut üçüncü hakem-bilirkişinin ziya ve hasar miktarı hususunda verecekları kararlar kesindir, tarafları bağlar. Bir hakem-bilirkişi kararına dayanmadan sigortacıdan tazminat talep ve dava edilemez. Hakem-bilirkişi kararlarına ancak karar ilk bakışta anlaşılır, yani aşıkarak hakiki durumdan önemli şekilde farklı olduğu anlaşılır ise itiraz edilebilir ve bunların iptali raporun tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, hasar mahallindeki ticaret davalarına bakmaya yetkili mahkemeden istenebilir.

h) Taraflar tazminat miktarı hususunda anlaşamadıkça alacak ancak hakem- bilirkişi kararı ile muaccel olur ve zaman aşımı kesin raporun taraflara tebliği tarihinden evvel işlemeye başlamaz. Meğarki, hakem-bilirkişileri tayini ile T.T.K.'nun 1292. maddesindeki ihbar müddeti arasında 2 yıllık müddet geçmiş olsun.

i) Taraflar kendi hakem-bilirkişilerinin ücret ve masraflarını öderler. Üçüncü hakem-bilirkişinin ücret ve masrafları taraflarca yarı yarıya ödenir.

j) Ziya ve hasar miktarının tesbiti, teminat verilen rizikolar, sigorta bedeli, sigorta değeri, aşkın ve menfaat değeri altında sigorta sorumluluğun başlangıcı, hak düşürücü ve hak azaltıcı sebepler hususunda bu poliçede ve mevzuatta mevcut hüküm ve şartlara ve bunların ileri sürülmesine tesir etmez.

Tazminatın Hesabı

Madde 14- Ödenecek tazminatın miktarı aşağıda yazılı esaslar dahilinde tesbit edilir:

a) Tamiri kabil hasar ve ziya (kısmi hasar) halinde:

Tazminat tutarı -ikame olunan yedek parçaların yeni bedelleri, mahallinde cari iş saatleri tarifesine göre işçilik masrafları var ise normal nakliye masrafları (uçak hariç) çökme ve montaj masrafları, gümrük, resim, vergi, harç ve masrafları dahil olarak makine veya tesislerin hasardan hemen evvelki hal ve şartlarına getirilmesi için gerekli bedelden ibarettir. Tamirat dolayısıyla eski parça yerine yeni parça konulması sebebiyle tazminattan indirim yapılmaz. Tekrar faydalanılması mümkün olan parçaların (sovdajın) bedeli tazminattan indirilir.

b) Poliçede gösterilen makine ve tesisattan birinin veya tamamının tam hasarı ve ziyaı halinde:

Tazminat tutarı, makine ve tesisatın hasar anındaki yeni kıymetinden eskime ve aşınma payının ve kurtarılan değerlerin tenzili ve buna sökme masraflarının, nakliye, gümrük resmi, vergi, harç ve masrafları ve montaj masraflarının ve bu hususta sözleşmeye aksine hüküm konulmuş ise, 2'nci maddenin (b) ve (c) fıkralarında yazılı unsurların ilavesi kaydıyla bulunacak bedelden ibarettir. Yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen tamirat masrafları bu fıkrada yazılı olduğu üzere tesbit olunan tazminat tutarına muadil veya bundan fazla ise makine ve tesis tam hasara uğramış sayılır.

c) Poliçede her makine veya tesisat için gösterilmiş olan asgari muafiyet miktarından aşağı

olmamak kaydıyla, aksine sözleşme yok ise, her hasarın %20'si sigortalının uhdesinde kalır.

d) Sigortacının sorumluluğu her halde sigortalı her makine ve tesise ait poliçede yazılı sigorta bedeli ile sınırlıdır.

e) Sigorta bedeli hasar anında sigortalı şeylerin ne varlığına ne de değerine delil ve karine teşkil etmez. Bu bedel 4'ncü maddeye göre hesaplanacak sigorta değerinden noksan olduğu takdirde tazminat tutarı, sigorta bedeli ile sigorta değeri arasındaki nisbete göre tesbit olunur.

f) Bu poliçe kapsamına giren herhangi bir hasar diğer bir sigorta poliçesi ile de temin edilmiş bulunuyorsa müşterek sigorta esasları uygulanır.

g) Muvakkat tamirlerin masrafları, nihai tamirat masraflarının bir kısmını teşkil etmedikçe sigortalı tarafından deruhte edilir.

Tazminatın Ödenmesi

Madde 15- Sigortacı herhangi bir hasarlı makine ve tesisi veya bunların hasarlı parçalarını tamir veya ikame edebileceği gibi zararları nakden de ödeyebilir.

Hasar ve Tazminatın Sonuçları

Madde 16- Sigortacı ödediği tazminat miktarınca hukuken sigorta ettiren yerine geçer. Sigorta ettiren sigortacının ikame edebileceği davaya yararlı ve elde edilmesi mümkün belge ve bilgileri vermeye mecburdur.

Temin edilen rizikonun gerçekleşmesi ile tam hasar meydana geldiği takdirde sigorta teminatı sona erer. Kısmi hasar halinde, sigorta bedeli hasar tarihinden itibaren ödenen tazminat miktarı kadar eksilir.

Sigorta bedeli poliçede muhtelif birimler (ünite veya gruplar) itibariyle ayrı ayrı gösterilmiş ve bu birimlerden (ünite veya gruplardan) biri veya birkaçı tam hasara uğramış ise bu birimlere (ünite veya gruplara) ilişkin sigorta teminatı, hasar tarihinde sona erer. Kısmi hasar halinde ise her birim (ünite veya grup) için tespit edilmiş olan sigorta bedeli hasar tarihinden itibaren ödenen tazminat miktarı kadar eksilir.

Sigorta bedelinin eksildiği hallerde hasar tarihinden itibaren gün esaslı üzerinden prim alınmak suretiyle sigorta bedeli eski miktara çıkartılabilir.

Kısmi hasarlarda taraflar sigorta sözleşmesini feshetme hakkına sahiptir. Taraflar fesih hakkını ancak tazminat ödenmeden önce kullanabilir.

Sigortacı, fesih hakkını kullandığı takdirde bu fesih, ihbarın postaya veya notere verildiği tarihten itibaren 15 gün sonra öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder ve feshin hüküm ifade ettiği tarihe kadar geçen sürenin primi, gün esaslı üzerinden hesap edilir ve fazlası geri verilir.

(Sigorta ettiren, fesih hakkını kullandığı takdirde bu fesih, ihbarın postaya veya notere verildiği tarihi takip eden gün öğleyin saat 12.00'de hüküm ifade eder ve işlememiş sigorta süresine ait prim geri verilmez.

Bırakma

Madde 17- Aksine sözleşme yoksa hasarlı mal sigortacıya bırakılamaz.

Çeşitli Hükümler

Vergi, Resim, Harç ve İdare Masrafları

Madde 18- Sigorta sözleşmesine, bedeline veya primine ilişkin olarak halen mevcut ve ilerde konulabilecek vergi, resim veya harçlarla sigorta sözleşmesinde gösterilen idare masrafı sigorta ettirene aittir.

Tebliğ ve İhbarlar

Madde 19- Sigorta ettirenin veya sigortalının ihbar ve tebliğleri sigorta şirketinin merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye, noter aracılığıyla veya taahhütlü mektupla yapılır.

Sigorta şirketinin ihbar ve tebliğleri de sigorta ettirenin veya sigortalının poliçede gösterilen adresine, bu adreslerin değişmiş olması halinde ise sigorta şirketinin merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye bildirilen son adresine aynı suretle yapılır.

Taraflara imza karşılığı olarak elden verilen mektup veya telgrafla yapılan ihbar ve tebliğler de taahhütlü mektup hükmündedir. Hasarın vukuuna ve tamire başlamaya ait ihbarın önceden mutlaka telgrafla yapılması şarttır.

Ticari ve Mesleki Sırların Saklı Tutulması

Madde 20- Sigortacı, sigortalıya ait öğreneceği ticari ve mesleki sırların saklı tutulmamasından doğacak zararlardan sorumludur.

Yetkili Mahkeme

Madde 21- Bu poliçeden doğan ihtilaflar sebebiyle sigorta şirketi aleyhine açılacak davalarda yetkili mahkeme, sigorta şirketi merkezinin veya sigorta akdine aracılık yapan acentenin ikametgahının bulunduğu veya hasarın vukuuna geldiği, sigorta şirketi tarafından açılacak davalarda ise, davalının ikametgahının bulunduğu yerin ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemesidir.

Zaman Aşımı

Madde 22- Sigorta sözleşmesinden doğan bütün talepler 2 yılda zaman aşımına uğrar.

Özel Şartlar

Madde 23- Bu Genel Şartlara, varsa bunlara ilişkin klozlara aykırı düşmeyen özel şartlar konulabilir.